

DJEČAK

Dušan Bunčić

Petoro djece sjedi na stepeničama bijele školske zgrade. Jedan mali dječačić zajašio je na granu duda. Spušta na koncu privezak komad kruha. Dva šarena psa skakuju unakočko drveta, kako bi kruh dohvatali.

Ulicom je prošao auto. Gusti oblak prašine.

— Vidio sam kada su je jutros dovezli autom — reče jedno od petoro djece.

Zutim autom. Stao je pred kuću, a onda su je nosili unijeli unutra.

Dvoje djece, dječačić i djevojčica — brat i sestra — pogledaše onoga što je pričao.

— I mi smo je vidjeli — rekoše skoro jednoglasno. Jutros, kada smo odlazili u školu.

— Teta Rajna veli, da joj to neće mnogo pomoći — reče djevojčica nakon kratke pauze.

Mali dječačić kudrave, kestenjave kose, obučen samo u crne kupaće gaćice slušao je razgovor ne uzimajući učešća.

— A odakle to Teta Rajna zna, da mu to neće pomoći — razmišljao je u sebi.

Nije mogao vjerovati, da teta Rajna toliko mnogo zna o bolestima ljudi

— Ovaj Simeon kaže da su je odvezli autom, a onda unijeli nosilama u kuću.

Pokušao je da zamisli prizor, što se jutros odigralo.

— Sigurno u bijelim, dugim kaputima (on je bolničke bijele mantile nazivao kaputima) što tako mnogo mirišu. Ali ta teta Rajna...

— Kažu da su je operirali, nastavljao je sa pričom onaj prvi dječačić koji je razgovor i poveo.

— Operirali — popravi ga djevojčica.

— Da, operirali — popravi se dječačić, malo uvrijedjen što ga djevojčica ispravlja. A onda je ušutio. Bio je nesiguran s nazivom što ga je jutros prvi put čuo.

— Operirali — ponavljao je u sebi mali dječačić u crnim kupaćim gaćicama.

Danas je i on prvi put čuo tu riječ.

— Možda dječaci znaju njezinu značaj, kada su tako zabrinuti. Sigurno je to nešto strašno. Nešto što mnogo boli.

Zato nije pitao, već je zamisljen gledao pred sebe.

— Tamo na kraju grada... u bolnici operiraju.

Dozivao je u sjećanje majku i one dvije žene, što su na podnu pred njihovom kućom govorile u njihovom dvorištu.

— Stara je i mene zimus tamo vodila. Zavukli su mi nekakvo željezo u usta. A nisam htio plakati. Ne razumjem staru zašto mi je brisala oči. A onda čitavim putem nismo progovorili riječi. Fred onim ljudima... da, pred onim ljudima je govorila da ne plačem. Ne plačem, stalno sam joj govorio. A kasnije što sam plakao ona je sama kriva. Što me nije pustila. Nisam plakao... U n j e m u s e z a ē e n o v a m i s a o... kada je i onaj stari sa bradom rekao...

Bojao se, da završi misao.

— Da, ali ja se ne sjećam da je to rekao.

Jedno vrijeme je šutio, a onda je sa stankama, duljeći riječi izgovorio:

— Kada je onaj stari sa bradom rekao da sam operiran i da sada mogu ići kući.

Ali sjećanje na tetu Rajnu mu nije davalo mira.

— Ako ona zna mnogo o operaciji pa i o meni kaže da mi to neće pomoći.

— Da, ali ja sam ozdravio — odgovarao je sam sebi. A stara! S njom je tako teško.

Gledao ju je kako zavrnutih rukava i mokrih ruku, što ih briše o svoju pregaču... trči za njim i bolničarima što ga unose u kuću na nosilima. Teta Rajna je stajala kraj stepenica. Odmah pred ruža, kojima su pojele pupoljke dijeda Mitrove koze.

— Ja vam kažem da mu to neće mnogo pomoći — slušao je tetu Rajnu gdje govorio...

Djeca su i dalje mirna i zamisljena sjedjela na stepenici.

Onaj mali dječačić, što je koncem spuštao kruh skočio je sa grane i trčao je za psima. Psi su dohvatali kruh i odnijeli mu ga.

— Je li tko od vas bio bolestan — prekide šutnju djevojčica.

Mali dječačić u crnim kupaćim gaćicama pogleda na djecu i onda reče:

— Ja sam bio bolestan... i operiran.

— Kada! — pitala je djevojčica. Kada Ramone?

— Zimus — odgovori dječačić.

— A zašto do sada to nisi rekao! — čudila se djevojčica.

— Nisam smio — odgovor on.

— A boli li to mnogo Ramone — htjede da upita djevojčica, ali dječaci su sutjeli pa joj je bilo neugodno da raspituje.

— Evo, tu — reče dječačić i pokaza rukom na bedro... *

Operirani dječačić. Mali operirani dječačić, što sjedi na stepenicama bijele školske zgrade, smijao se Ramon na svoje uspomene.

Kao mjehuri sapunice, uspomene su lebdjele i podrhtavale u predvečerju. Kao misteriozne slike dalekih svjetova, čije je površine krasilo bezbroj sapunastih griva valova koje je, gaseći se, sunce šaralo množinom boja.

— Mali dječačić operiran. Mali dječačić što sjedi na stepenicama škole.

Snovima izazivana minula java, kako bi se često dani... s lijepom Grkinjom Aspasijom što ispružena lijeno leži na krevetu... s ljudima što u predvečerje hodaju ulicom, zamenjenoj stanjem usnulosti.

Mutna vodena površina svakodnevne opterećenosti čistim talasanjem dalekih jezera.

Praiskonsko doživljavanje mistike bolesti tijela i duše. Kult bolesti... htjede da nastavi, no Aspasija ga je dozvala k sebi.

— Dodji k meni — zvala ga je ona.

— Umišljena bolest — nastavljao je dalje sa iskopavanjem ostataka daleke prošlosti.

Umišljena bolest doživljavana od ličnosti, kao neka vrsta vjerskog služenja.

— Mislima je opet odlutao u prošlost. Pogledao je sebe, gdje sklopjenih rukica na koljenima, žalosnog pogleda promatra dječu kako skaču za loptom po školskom dvorištu.

— Suggerirana nemoć — šaputao je u sebi, po kojoj zdravi duh glumi dramu isticanja i zdvajanja.

Tehnikom volje nametnuta nemoć, kako bi se i tim putem izbjegla svakidašnjica, s njenim sivim tonovima ponavljanja.

— Hodi, Ramon — pozivala je po drugi puta Aspasija. Ne volim kada ovako šutiš.

Videći je, da ne odustaje od poziva, u svom nastojanju, da ga osjeća kraj sebe u krevetu, on se diže sa stolice i, oprezno pristupi krevetu. Želio je sačuvati prijatnu rastresenost, kojom je plovio do časa poziva. Ne lišavajući se prijatne opijenosti duha, on se spusti kraj nje. Legao je na krevet, a onda laganim pokretom ruke prebací pokrivač otkriviš joj gole grudi. Tamo gdje grudi čine malu uvalicu, gdje se proširenje gornjeg dijela tijela sužava u puteljak što vodi dvjema drhtavim oblinama, utonulim u sjene i polusjene večeri, on spusti svoje usne. Želio je da misli, kako je ta uvala klanac i korito vode što jure padinama prije nego li se spuste u doline i polja i tu nastavljuju svoj put, smireni u slikama oblaka, slikama vrbika što plove moru. Pio je tako neko vrijeđe ne mijereći časove. Gonjem kretanjem ulovljenih oblačica u vijugavom koritu, jurio je slikama loveći ih, da ih na čas opet izgubi.

Rayne plohe bijelih krpa, slike oblaka utopljenih u vodi, dužile su se i širile i nestajale, u igru ploha i volumena. Plohe bi se pomicali u dubinu i volumenima stvaraju bijele nagomilane forme brodova, krila i vjetra, sjedih brada zamisljenih staraca što lebde nad promicanjem i oni sami u promicanju.

Casoviti likovi staraca sa oltara ili zidina manastira, kao fresko-slikarije, prenesene sa svoda crkvi i tišina na veliki svod neba.

Jednim laganim pokretom ruke ona ulovi njegovu ruku i spusti je sebi na glavu. Željela je, da je miluje. Ali skliznu na niže, preko grudi na bedra i koljena. Časak mirovanja. Ona se nije protivila. Jedva čujnim dodirom ruke on krenu na više.

Mačkasto šuljanje. U krugovima osmica. Gore, a onda na niže. Neđujno i nemjerno, kao po klavijaturi, izazivajući tonove poželjnosti. Jednom i još jednom. Razdvajanje onog, kao ovlaš nepoželjnog, od poželjnih milovanja i tepanja. Pročišćavanje staza šuma poleglih po bregovima, što zatvaraju cvjetne, mirisave proplanke, plava duboka jezera. Jezera što su utopila zvezde i visine, što su utopila tajne šutnje ulovljenih dubina.

S lijeva i desne strane puteljka bacao je grane i posjećane stabljike. Čuo je kako uznamireni zrikavci tim protičavanjem bježe među suhe stabljike, što šute u narušenom smiraju predvečerja. A onda, pošto se dovoljno udalje, na sigurnom otstojanju, započinju svoju večerju pjesmu. Sjeti se jedne pjesme iz djetinjstva.

— Kočije noći pet pari zrikavaca vuku.

i mreže sna rastvorene...

— Spavaš? — prošaputa ona. Spavaš li, Ramon?

— Da. Spavam — odgovori on.

San je bio pun dječaka i djevojčica, što poredjani u dvostrukim redovima hodaju sa ljesom njegove majke. On, sa crnim florom na reveru kaputa hoda ispred svih, odmah iza ljesa, zaokupljen monotonijom posmrtnog koračanja.

U dubokoj tišini crkve, u izmaglici tamjana, što poput oblaka plovi crkvom prati pjevanje starog svećenika. Ona u ljesu, crno maramom podvezana leži, dok po licima ljudi i njenom licu igra svjetlost svjeća i kandila.

— Gospod da prosti, pjeva stari svećenik.

Ta molba upućena nebu potpisuje ga na molbe majke, da ostane kod kuće i ne izlazi na ulicu.

— »Ramon, ostani, sine, s majkom. Pričaću ti nešto. Ponavlja je majčine riječi.

Sa ljesa, privučen šapatom ujka Jakova, podiže oči i pogled uputi njemu.

— Taj Atanas kao da je šaptao ujak Jakov. Taj Atanas kriv je za sve. Cini mi se da nije shvatio da u životu postoje dani što ih treba ostaviti u naslijedstvo svojoj djeci. Dani male sigurnosti, svezani u čarapu i ostavljeni pod jastuk. Dani nanizani, kao ovaj ciljibar brojanica u ruci (u jednoj je ruci držao svjeću, a u drugoj žute, eilibarske brojanice). Da ih diži u ruci, dok te guši glupa dosbara nemaštine, a kada te mine, stavljaju ih u džep. Siguran, siguran da ih nećeš izvaditi jednog dana, dok se za to ne ukaže potreba.

Ova Andromaha, pogleda na pokojnu sestruru, časovite učitke svojega muža dobila je iz njegove smrti, kao ostavštinu s nizom vojničkih gaća i košulja. Radost galantnosti u zamjenu sa parom ugrijane i zagadjene vode. A i ta radost nikada nije bila potpuna. A kako se samo smijala s Markom mojog groznjačavoj panici za osiguranjem. Ali, prisjeo joj je taj smijeh, prisjeo više no što je i mislila. Nikako njih dvoje nije moglo shvatiti naslijedno opterećenje grijehom — ledenu prosjačku siromaštinu — kojoj se može izbjegi samo smišljenim nizanjem groševa, danima i godinama. Sitno ejepidlačenje i puzanje. Sakupljanjem mrvica što ih rasipaju i nude prilike.

Sada je u mislima odlutao svojoj kući. Tamo u uglu svoje spavaće sobe, gdje stoji sanduk s dušecima i jorganima i onaj pojaz od nepromočivog platna u kom, složene u nizu po deset komada, čekaju svoj čas žute, tlačne turske lire.

Osjeti kako ga je u hladu crkve iznenada obasjala množina topnih zlatnih zraka sunca.

Kraj njega je stajala njegova starija sestra Marija i kada ga ona nehotice dodirnu laktom, samo što ne zauvuknu od iznenadjenja. Učini mu se da ga je uhvatila gdje kleći kraj sanduka u namjeri da mu preotmete pare za koje je uvjek tvrdila da joj je uzeo pri smrti njihovih roditelja. Okrenu glavu i čitavim ga licem obli rumen kada ulovi njezin pogled što je prelazio s njegovog lica na ruke i obratno.

— Misliš da ne znam koliko ih je u sanduku Jakove! Ništa više niti manje no deveadeset i četiri komada. Hoćeš li da ti kažem gdje su ležale. Hodи, no hodi sa mnom. Daj nož. Preteži ovdje. Tu, tu ispod mokrog dušeka kojega nikada nisi htio provjetriti. Sto, neda ti se? Ali i ti nećeš dugo Jakove. Neće ni ta tvoja žena što je pozelenila od jada kada je vidjela da smo proljetos napravili u Baščarama kuću. Cekam i ja svoje dane. Jakove. Doći će oni, budi bez brige. A kamo ćeš onda s njima? Misliš li da ćeš moći pobjeći iz ljesa kada legneš u njega kao ova nesretna Andromaha. Jako me zanima što ćeš napraviti u tom času kada si posljednji put budeš navlačio jordan preko glave i ugledavši mene kako kraj kreveta stojim i ruku zavlačim ispod tvoje glave. Mirno, tako mirno, da te uopće neću probuditi. Jam-

čim ti to Jakove, ne ču te probuditi pustiću te da spavaš. Ali ako hoćeš, to nije ni važno. Samo da znaš! Velim ti da se nećeš probuditi iz ledene tame. Nestat će plamen što te je grijaо. Plamen ukraden od mene i Andromahе, ha, ha... ha, navratiti ćeš kod tebe, onda na koji čas, da ti opipam puls:

— A, Jakove, zima, zar ne? Fusta zima bez konca, što veliš na to! Cudan si dečko Jakove. Cudan dečko, zaista. Cudi me da nisi predviđio da neću leći u tu crnu, smolastu kutiju, kao ova Andromaha, dok ti puls ne opipam. Da osjetim kako ono »tik« prelazi u jednu dužu stanku, jedno dvo-umlijenog iza kojega zadnjim uzdahom, zadnjim jezovitom »stak« otkazuje mehanizam svoje kretanje ... sitnog krevetljenja po vašarima života, po djubrištimu, kao lješinar, Jakove, tražeći svoje žrtve ... ispod spavačice svoje žene, kraj njene neplodne utrobe, Jakove, i miraza što ga je donijela.

Kraj veliki, Jakove, kraj koji te je svakim danom tišio i stezao poput more, jer nije bilo nikoga na koga bi prenio svoj grijeh, svoju prijavu zaostavštini.

Ha, ha, ha, što te je hladni znoj oblio. Zar već. Pa još nije došao taj čas. Najprije ona. Ta tvoja. Ona, ona najprije u ledeno more smrti. Spustićeš je svu skupu. Svaki na svoj način sretan i nesretan, kada je budeš otiskivali brodom prokletstva. Tu začaranu kutiju sa smrdljivim zadanom tijela što se raspada.

A onda, kao na miša motrit ču na tebe. Motrit ču i za sebe i za ovu nesretnu Andromahu što nije mogla dočekati veliku radost.

Kamo, kamo se žuriš? Još malo. Još koji čas plovi vodama svoje uništene slobode.

Zgarištima svoje savjesti Jakove.

— Gospod, da prosti... nastavlja je sa molitvom svećenik.

A onda još nekoliko časaka molitve i ljes nošen od ljudi uputi se groblju.

Koračao je miran, s očima uprtim u jedan suhi list što je virio pregažen i blatinjav na peti crne cipele staroga svećenika. Očekivao je svakog časa da list ostane na putu. List nije padao. Vlažna ilovača još ga je više učvršćivala na mjestu gdje je i bio. Kada su došli do groblja, on vidje da mali broj ljudi prati pokojnicu.

Pop, jedan starac što je nosio križ. Sestoro ljudi što su nosili ljes, pet-šest žena i još dva starca. Pokušao je razaznati likove, no... para od vojničkih gaća i košulja što je spomenuo ujaka Jakov prekri ih.

Majka se diže iz svog ležaja i onako skopljenih ruku i s crnom maramom podvezana, spusti se u toplo isparjenje i strujom ponešena nesto u dubini rake.

Jedva su to i čekali — zaključi Ramon, sjećajući se pažnje scene bježanja na groblju, pred olujom, što se spremla.

A onda opet sam. Sam od groblja do kuće praćen pljuškom kišom. Sam u njenoj sobi gdje ju je zadnji put vido da u ljesu umorna i iscrpljena leži. U ljesu pokrivena crnom svilom, bršljanom i ružama.

— Trčanje i jurnjava, mama. Gore i dolje do konačnog smirenja. Još jedino preostaje nastavljanje u meni (kao prenosna spona naš je život — minu mu u glavu) i sve prije mene... Mene radi... Koji živim do isto takvog smirenja koje i mene čeka. Drugoga radi.

Jedno vrijeme je šutio, a onda se sjeti na oca, što je umro dok je još njemu bilo dvije godine i na ljubav koju je majka gajila prema njemu.

Tu ljubav koju je ona godinama čuvala i ispojedala izmedju kazana s vešom, čadavim i izlupanim loncima za vodu... i njim.

— Nikada nismo dočekali časa, da jedan drugom u miru pripadamo — slušao je gdje majka u prošlosti govor s ocem. Neko nerazumljivo sakrivanje i proganjanje i vječito mijenjanje sa strane...

— Sada. Sada konačno došao je i taj čas — prekinuo je on. Sjedinjenih u miru groba. Radosni u ljubavi vječitog odmaranja.

Razgovor ne smeta. Sapat i tepanje šutnje... Kao dva nemirna plamička, pomerani vjetrom najzad smiren u krilu tame.

Tako. Tako lišeni vremena. Lišeni i sebe samih. Vlastitog uznenimiravanja.

Samo kome li si mene, mama, ostavila? Kome da rastjera tu maglu, tu sapunicu, pjenu, ta zrcala poplavljena spektrom sunca što se probija kroz guste sjene i magle.

(Nastavak na petnaestoj strani)

(Nastavak sa trinaeste strane)

Svuda tudiinci. Kakva samo kradja po svijetu što zakonima sputan nije. Oduzimanje na svakom koraku svega dočega se dodje, kako bi nezasitnu čud svoje osamljenosti ispunili slikama nepoznatih igračaka. Igračaka duhu da ga dosada samoće ne bi raznijela. Kao sablasne sjene redaju se časovi našeg traženja. Potraga za novim gradjama slika. Potraga za toplim dodirima u nesebičnom davanju. Darijanje sebe, da bi se u tom odricanju najviše oživjelo, najviše steklo sebe. Oh mama, mama moja!

Aspasija što je ležala kraj njega uhvatila ga za glavu.

— Što je Ramon? — upita ga ona i ne dobivši odgovor, onako, otkritih grudi, prasnu u smijeh.

— Šta da ti nije hladno? — pitala je. — Da ne bi možda da te mama pokrije?... U posteljici, dok — ne izgovori misao do kraja. Zvonio je javljalo posjetu.

Ramon, još onako zburnjen, diže se sa kreveta, počešlja kosu i ode da otvoriti vrata. Bio je Marko s ženom. Kad ih je vido, samo što nije zalupio vratima.

Rekli su jutros da ne će doći. A sada. Da malo sebe poštaju ne bi tako što učinili... Zahtjevaju s moje strane pažnju i poštovanje, a ne poštuju sami sebe.

Zatvorili vrata i uvede ih u sobu svoje tetke.

Kad bi znali kakav su samo grijeh učinili... nastavi da ih ljuti u sebi. Lišili su se prava poštovanja. Da ih sada ne bi vredjao, jedini je način da ih se ogradim. Da ih namjerno ne primjećujem u njihovoj neposrednosti. Marko je poveo razgovor o Lovrensovim »Sinovima i ljubavnicima«. Marko i ta njegova žena dojmili su mu se kao dva ždrepca što trče preko livade. Pokošene mirisave livade što se nakon smrти obnavlja... i sada sjede tu na stolicama, ispunjenih vatrom svojih tjelesnih prenapetosti.

Slušao je Marko gdje govori a onda mu minuo glavom pomisao da pozove Aspasiju i prepusti ih njezinom društvu.

Ali te njihove priče o haljinama, odmoru provedenom na moru i jesenjim izložbama mode!

Kako ih je samo prezirao u tom času. Prezirao radi tog njihovog snobizma što je izrastao iz materijalne zbrinutosti i omogućivao im ladjanja i haljine.

Pogleda na Markovu ženu. Pričala je o mogućnosti snimanja Lovrensovih djela. Ličila je u tom času na časnou sestru koju je obasjalo svijetlo sedme umjetnosti. Sklopjenih ruku ona je molila u hramu dok je prostorom brujalo Te deum.

Lovrensov likovi u sjeni katedrale.

Samo kako će biti s voštanim licima što ih debele sjene i hladovina osamljenih zidina pečate po bogomoljcima i bogomoljkama zaostalih vjejkova.

Nakalemili sive krpe ugaslih sunaca i zvijezda na ta nabujala tjelesa u vruća kolanja krvii.

Dvije smiješnosti u krilu tragičnog udesa...

Razgovor je zapao. Da bi se riješio neugodne posjete, Ramon im saopćio da ih mora napustiti radi važnog sastanka u poduzeću.

— Samo što nisam išao — ispričivao se kod vratiju kad se pazdravlja s njima.

— Tako rado bih ostao da malo pričamo — lagao je dalje. Da pričamo o Lovrensu...

Marko je rekao da će pogledati francuski film »Kad žene volje«.

— Kažu da ima boksa.

Kad je izgovorio svoju laž u kratkoj pauzi što je nastala, Ramon primeti da ga Marko i ne sluša.

Zalupi vratima i prepusti Marka i njegovu ženu da urliču kraj kakvog ringa pozdravljajući vješto izvedene aperkante i krošee...

— Je su li već otišli? — vikala je Aspasija. Kad je ušao u sobu Aspasija je držala nogu u zraku i izvedila njoj znane kretanje. Po svojim vlastitim tonovima što su ih izvodili unutarnje smješteni orkestri, plesala je ona, gonjena ritmom.

— Ramon, što misliš o mojoj nozi? Svi mi kažu da imam najljepše noge. On je pogleda. Nije znao što bi učinio pred tim iznenada postavljenim pitanjem.

Da joj kaže: — Jest to je najljepša noga što se zavukla medju moje noge grčeći se i savijajući se u razbludnom stiskanju!

... Najljepša namirisana noga po kojoj je moja šašava mašta crtala jezera i mora, sumrake i smirenja i ono ne-

čujošno šuštanje ribe koje noć i dubine još uspavale nisu... I iznad toga šuštanje i preljevanje mekihi pažuljastih čipaka tvog kombinea u čijem se plavetništu odmara zagasita put tvog tijela.

— Što je Ramon! Što misliš o mojoj nozi? — pitala je ona po drugi put s nestripljenjem.

On, umjesto odgovora, pridiže krevetu. Uhvati je za nogu i desnu ruku i postavi je da leži potbruške. Dignu ruku, a onda je laganim trzanjem spusti na njenu zadnjicu.

— Mislim... Mislim... — htjede da odgovori, ali se zagrcnu smjehom.

Smjao se tako, da nije ni primjetio kad se ona digla i otišla u drugu sobu.

Smjao se i kad je sam ostao. Dugo, dugo, dok mu nisu navrele suze na oči. A onda se spusti na krevet i sam sebi postavi pitanje:

— U koliko mjeri ništavilo može biti ostvareno?

Ustvari to je bio nastavak prekinutog razgovora, što ga je u sebi vodio prije Aspasijinog dolaska.

— Ako hočemo ništavilo je ostvarenje u zamisljenim elemenima što ih kao živi posjeđujemo. Ljudi ništavilo zamijenjuju tamom i nekretnjom. Ali ustvari, što je istina? Što je sadržina ništavila?

Ništavilo i sadržaj — tu se nasmješi. Pojmovi definirani svješću što postoji.

Ali van svijesti? Bitak i ne bitak van nas. Nas u kojima se on i ostvaruje. Ili nas koji se u njima ostvarujemo.

Zatvorio je oči u namjeri da preko tame doživi ugašeno svjetlo. Tamnim nebosvodom poletjeli su fenjeri raznobojnih svijetlosti, misli i osećaja.

Igra. Igra. Igra. Igra svijetla i sna. Tame i žana.

DUSAN BUNCIC

Presuda

Nije važno da li je bio pametan,
ali je stekao pravo da ga za pametna smatraju.
Umoje umno da čuti,
učeno da se smeši
i mudro mlatara rukom.
I svi su znali: što god naumi da kaže,
to mudro biti mora.

Obožavaoci su padali pred njim ničice,
i da bi se još više uzdigli,
lizali mu pete.

A kada je pao,
toliko su bili uzdignuti
da su ga smesta proglašili
za šarlatana.
Sledeći!

MILE STANKOVIC

Malo je neba

Moji su jastuci puni ptica. Drže, uzlete i padači nasred sobe. Malo je vazduha u jastucima, malo prostora za njihova krila. Hteo bih da ih pustim, da odlete, da se ne muče, ptice te. Ali ne smem jastuke da uzmem u ruke, plašim se da će ptice da povredim, kljunove da im smrskam i grudi da im zgnječim.

Muče se jastuci, prskaju i ptice po sobi leti. Ali malo vazduha ima, malo prostora u mojoj sobi da bi one mogle nesmetano da rašire krila. Udaraju se ptice o zidove, o stvari i padaju po podu i dišu sustalo.

Prskaju prozori na mojoj sobi i ptice izleteše. Ali malo je neba nad gradom, malo vazduha u gradu, i ptice lupaju o plavi svod, lupaju o kuće i padaju po ulici. Dišu sustalo.

Koliko sustalih, palih ptica po ulicama, pod našim nogama, pod našim točkovima.

Ljubiša JOČIĆ

IZDAJE NOVINSKO-IZDVAJACKO PREDUZECE „PROGRES“ NOVI SAD, MAKSIMA GORKOG 20. ODGOVORNJI UREĐENIK FLO-RIKA STEFAN. LIST IZLAZI JEDANPUT MESECNO. CENA 20 DIN. GODISNJA PRETPLATA 200 DINARA. RUKOPISI SE NE VRACAJU. STAMPA „ZVEZDA“ NOVI SAD